

درباره محمد صالح ابراهیمی

- مصلح ابراهیمی، دین‌پژوه، قرآن‌شناس و مترجم و شاعر متولد ۱۲۱۲ مهاباد
- از نوادگان جلال‌الدین بلخ، از نوادگان جلال‌عبدکبیر پروینس
- آغاز تحصیل علمی دینی و فقه در نزد پدر و برادر و عموهایش از سن ۷ سالگی
- تلمذ و شاگردی نزد آستاندین چون ملا محمد عثمانی، حاج ملاجم سعداتی، حاج ملا صالح رحیمی، حاج ملاهادی افخم‌زاده، فخرالیهاسان الهیات و معارف اسلامی از دانشگاه تهران ۱۲۷۲
- دکتری زبان و ادبیات عرب از دانشگاه آزاد اسلامی ۱۳۱۷
- دبیر دبیرستانهای البرز مطهری و آیت‌الله سعیدی در تهران
- استاد دانشگاههای علوم قضایی و خدمات اداری، دانشگاه آزاد و دانشگاه تفریز مذاهب
- همکاری با رادیو و تلویزیون در زمینه زبان و فرهنگ کردی از سال ۱۳۲۲ تاکنون
- عضو مؤسس و رئیس انجمن زبان، فرهنگ و هنر کرد
- صاحب‌امتیاز مدیوسول و سردبیر ماهنامه، گرهه کوشستان.
- برخی از آثار تألیفی وی عبارتند از: «باوی کومه لایته» و «مثنوی»، «به ندانده مالی قور»، «چرگی زرتی یوسف فیاض صیورته یوسف»، «دین و فقه»، «زرتی زرتی» و...
- ترجمه قرآن به زبان کردی برای نخستین بار در ایران و همچنین ترجمه کتب چون انسای و ایمان (شهید مطهری)، آثار زینباز (عبدکبیر می آرزو شترازی) و... به زبان کردی

او در سال ۱۳۴۰ شمسی، پس از ۳ سال تحصیل در مؤسسه وعظ و تبلیغ، وارد دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران شد و دوره کارشناسی یا لیسانس را در همین رشته در سال ۱۳۴۲ و دوره فوق لیسانس یا کارشناسی ارشد را در سال ۱۳۴۸ به پایان رساند. او در سال ۱۳۶۷ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تحصیلات خود را در دوره دکتری آغاز کرد و در سال ۱۳۷۱ در رشته زبان و ادبیات عرب از آن دانشگاه فارغ التحصیل شد.

جالب توجه است که او برای فوق لیسانس به دلیل داشتن نمره ممتاز دانشگاه بدون هیچ کنکوری وارد این مرحله شد و در این دوران که خودش آن را از پربارترین دوران تحصیلی اش می‌داند، نزد آستاندین همچون آیت‌الله کمره‌ای، مرحوم مصلح، مرحوم آیت‌الله شکات، مرحوم آیت‌الله مطهری و استاد سید محمد شیخ الاسلام کردستانی تلمذ کرد و استراحت‌های فراوانی از این دوران برد. درباره آن روزها خودش می‌گوید: «بیش از هر کس از درس مرحوم شهید مرتضی مطهری در علم الاخلاق و فلسفه خیلی بهره‌بردم و استفاده کردم و حتی وقتی که به تهران دبیر دبیرستان البرز بودم، تصمیم گرفتم کتاب «انسان و ایمان» ایشان را به زبان کردی ترجمه کنم که در سال ۱۳۶۱ توسط انتشارات صدا و سیما (سروش) این کتاب منتشر شد».

او ادامه می‌دهد: «در همان سالها در خدمت سید محمود شهایی بودم که واقعا از محضر ایشان فیض بردم و در علوم اصول الفقه، بعد از فراغت از دوره لیسانس برای تدریس در مدارس تهران خیلی از مطالب و علم ایشان بهره‌بردم».

علاوه بر این همه، او دست طولایی هم در عالم شعر و شاعری دارد و در شعرهایش به «نثر پول» تخلص می‌کند.

محمد صالح ابراهیمی درباره زبان کردی می‌گوید: «زبان کردی یکی از زبانهای بسیار جالب توجه، شیرین، خوش‌انگشت، متناسب الاجزا، غنی، عمیق و صریح است. این زبان دارای زیبایی‌های خاصی است، زبانی است فلسفی، علمی و هنری که فصاحت و بلاغی دارد».

از منظر او، ادبیات کردی بسیار گرم‌انگیز است و شاعران این ادب این زبان از نظر علمی و هنری دارای امتیاز و ارزشهای فراوان است. زبان و ادبیات کردی مظهر شعر و ترانه و موزیک و آینه تمام‌نمای و گویای زیباییهای طبیعت است.

در این باره می‌گوید: «چقدر نجاست که پدران بیدار ما در این باب گفته‌اند: «کردی هنر است».

محمد صالح ابراهیمی درباره روند شکل‌گیری زبان کردی می‌گوید: «با پیدایش خط میخی در کدها و پارسها هر دو به اتفاق نوشتارهای خود را با خط میخی نمودند زبان شناسی در جایی می‌گوید: اگر کتیبه‌ای از کردها به دست بیاید، تصویری رود که از حیث زبان و خط غنی کتیبه‌های شاهان هخامنشی باشد. (تبعات تاریخی راجع به ایران قدیم) در کتاب «سوق المستهام فی معرفه رموز الاقلام» تألیف احمدین ابی‌بکر وحشیه نیلی کلدانی، مذکور است که در حدود سده دوم پیش از زایش مسیح یک نفر ماسی سورات، نام، حروفی را طبق مخارج اجدی اختراع کرده و با آن افکار خود را رقم زده است. از آن پس کردها با همان حروف کتابت کرده‌اند. حروف مذکور که مشهور به حروف «ماسی سوراتی» است تقریباً شبیه به حروفی است که در قرن ششم میلادی اختراع شده است و آن را حروف «وستا» و «اویشتا» می‌گویند.

او ادامه می‌دهد که جمله عربی چاپ کتب در آن زمان ۲۰۰ ماه تموز ۱۹۷۵ در گفتاری به قلم دکتر عبدالکلیم مستمر، زیر عنوان «ابن الفلاحه و هومقدم الکتب فی العربیه» می‌نویسد: «و انه نقل اکثر کتبه من اللغة النبطیه، و لم یتشر من تألیفه فی اللغة العربیه سوا اشوق المستهام فی معرفه رموز الاقلام» و قد ذکر فی آخر کتاب فی علل المیاه و کتیبه استخراجها و استنباطها من الارض المجهوله الاصل» یعنی نبطه قومی عرب بوده‌اند، اما زبانشان غیر عربی بوده است (قاموس زبان کردی، صفحه ۳۸ جدول اول، تألیف عبدالرحمن محمد امین دبیری چاپ ۱۹۷۷ میلادی، مجمع علمی کردی بناد).

از نظر محمد صالح ابراهیمی: «تا پیدایش اسلام حروف کردی (ماسی سوراتی) در میان کردان معمول بود و در عین حال کرد تا خط یونانی و خط آرامی سریانی را به کار می‌بردند. سه قفره اجازه نامه‌ای را که «سید حسین» نامی از مثنویین شیخ علاءالدین در سال ۱۲۲۸ قمری در میان خمره‌ای از آرزین پیدا کرده بود، این ورقه‌ها توسط پروفیسور براون به دست پروفیسور «مثن» متخصص خط و زبان یونانی رسید و مشخص شد که یکی از آنها به زبان پهلوی و خط آرامی سریانی است. (م.ق. ۸۸) و آن دو ورق دیگر یونانی است و هر دو دارای یک مضموند (سخنان) و هر دو در زمان فرهاد چهارم از سلاطین پارت (شنگیان) نوشته شده‌اند».

این اسناد دلالت دارند که در آن ایام منطقه ارومان تحت حکومت ارمنستان (آرتاکسیس) یا (آرتاکسیاس) بوده است. حکمران ارومان هم میهن سوم بوده است. نسل هجدهم بهمین اول پسر اسدسلطین علی جد سلسله سلاطین ارومان است».

او معتقد است که پس از اسلام و غلبه و توسعه آن بر ناحیه کردستان، حروف کردی، میخی، آرامی و یونانی به کلی متروک شدند و به جای آنها حروف کوفی، نوشته‌اند و بنابراین کرد و پارس در خط هم دوش همدیگر رفتند.

محمد صالح ابراهیمی این روزها تن رجور و خلوت گزیده فکر مداوی بیماری چشمهایش است و چه بهتر که اهل فرهنگ و حتی شاگردانش حالا که رجوری تن مجال استادشان را بریده سری به او بزنند و ابدی او از کنند که کمتر عالمی چون او را در خطه غرب کشور داریم.

تجاه ده است و بیش از ۱۹ کتاب به زبان کردی تألیف، چاپ و منتشر کرده است.

او همچنین در رسانه‌ها نیز فعالیت بسیاری دارد و در همان اوان انقلاب از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برپانه انتشار مجله‌ای به نام «گرش» کردستان را با رویکردی سیاسی، اجتماعی، علمی، ادبی و هنری به زبان کردی کسب کرد که به صورت ماهانه در تهران چاپ و در مناطق کردنشین توزیع می‌شد، مجله‌ای که البته ۹ شماره بیشتر دوام نیاورد.

او همچنین در سال ۱۳۴۲ خورشیدی، با بخش زبان کردی رادیو و تلویزیون همکاری خود را آغاز کرد و از سال ۱۳۵۰ تا چند سال برنامه‌های او درباره فرهنگ عامه کردستان، به نام «باوی کومه لایته» یا همان (آداب و رسوم اجتماعی) از بخش کردی رادیو، در استانهای کردستان و آذربایجان غربی پخش می‌شد. از دیگر فعالیت‌های فرهنگی او در این زمینه می‌توان به تهیه برنامه‌هایی در موضوع ترجمه و تفسیر قرآن برای بخش زبان کردی رادیو برون مرزی اشاره کرد و نیز برنامه‌هایی برای شبکه سحر تلویزیون کردستان.

او هم اکنون در تهیه برنامه‌هایی در موضوع تفسیر قرآن کریم و مباحث علوم قرآنی، با شبکه‌های یک و دو و چهار سیما جمهوری اسلامی ایران همکاری دارد.

محمد صالح ابراهیمی از سال ۱۳۴۸ تا سال ۱۳۷۱ به تدریس در دبیرستانهای تهران روی آورد و در دبیرستانهای معروفی چون البرز، استاد مطهری، آیت‌الله سعیدی تهران به تدریس زبان و ادبیات فارسی و عربی پرداخت و بالاخره در سال ۱۳۷۱ از وزارت آموزش و پرورش بازنشسته شد.

از دیگر فعالیت‌های آموزشی محمد صالح ابراهیمی در همین سالها، تدریس در دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری و دانشگاه آزاد اسلامی است. او هم اکنون از استاد برجسته دانشگاه «تفریز مذاهب اسلامی» محسوب می‌شود و طی این سالها که بیش از ۲۲ سال و ۶ ماه از آن می‌گذرد، توانسته هزاران دانشجو و دانش آموز نوجوان ایرانی را آموزش دهد و به این موضوع بسیار افتخار می‌کند. شاگردانی که هر یک برای خود استادی عظیم‌الشان شدند و حالا راه استادشان را می‌پویند.

او هم گذشته، محمد صالح ابراهیمی را می‌توان یکی از چهره‌ترین اندیشمندان در اهل فرهنگ مطرح کرد، قلمداد کرد. او برای نخستین بار در ایران توانست قرآن کریم را به صورت کامل به زبان کردی ترجمه و تفسیر کند. کتابی که توسط سازمان تبلیغات اسلامی در سال ۱۳۷۶ خورشیدی چاپ و منتشر گردید و باعث شنودنی کرد زبان سراسر جهان شد و توسط نمایندگان مردم ده شهرستان در مجلس (شهرهای چون پیرانشهر، سوس، تهر، مهاباد، سنندج، دیواندره، کامیاران، سنقر، بانه، قروه، پاوه، جوانرود و ایلام) مورد تقدیر و تشویق قرار گرفت.

چنان که پیش از این آمد، محمد صالح ابراهیمی یکی از چهره‌های مطرح کردهای اهل قلم است و خدمات علمی و ادبی مفیدی را به زبان، فرهنگ، ادب و هنر کردی

انسان و ایمان

سونی اریکسون

معرفی تلفن جدید Z300i و مد روز

۹۹,۰۰۰ تومان

ظریف با طرح صدقی، عملیات آسان، صفحه روشن ۵۲۶ ۶۵ رنگ، آشنا و دوست داشتنی، با علامت گرافیکی در صفحه نمایش و مهمتر از همه با نرخشش کریستالی.

تلفن جدید و خوش ترکیب Z300i سونی اریکسون، مطمئنا بازتاب گویایی از سلیقه و آراستگی شماست.

با قالب های قابل تعویض (بشت و رو)*

هندزفرز قابل حمل
*HPS-20
FM (استریو)

* لوازم جانبی بصورت جداگانه می باشد.

خدمات و پشتیبانی توسط دفتر کت پارس الرجمی

سیتادل

زنگی بخشیدن به آرزوها

مراکز عرضه و فروش: تهران: اسماعیل (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، لاسر: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، صومند و تعمیر پوشه: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، صوت و تصویر پارس: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، محمد: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، دهبه: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، خونه: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، پویان: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، فرهاد: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، جیان موبایل: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، اوتوال: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، زد: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، مین: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، افکن: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، نور و صدا مهر: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، نول: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، مهتابل تکلم: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، مهتابل تکلم: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، لولفر آرمی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، صوت و تصویر یوسنان: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، صوت و تصویر لیه: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، کاری تهران: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، امیداروکیا: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، برنو: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، جیان صوت: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، آهنگ: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، آرومیس: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، نلو تکلم: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، پارس تل: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، پارس تل: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، گنگانگ: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، صفا: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، پیام چنگردی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، مشرف: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، امین: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، امید صیون: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، قلم: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، نیریز: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، خاوند نلی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، مام: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، همدان: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، مدی لیک جون: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، کرمان: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، فواد نعت: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، دماوند: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، جواد اکبری: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، بنلی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، طیبانی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، آراز: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، مهدی درویشی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، کرخ: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، فرهاد حبیبی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، رفعتجان: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، عباس ابراهیمی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، قزوین: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، محمد قائمی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، سنقر: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، زرجان: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، بهشت: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، ایران پوز: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲، محمد قائمی: (۰۲۱)۴۷۲۲۲۲۲۲

دفتر نمایندگی ایران - مهتابل تکلم: ۶۶۹۵۶۷۷